

"אצל האבות האחרים
הבנים יודעים לחשל
ברזל, לאלף סוסים, ואתה
רק מנגן על הור! איזו
תועלת מהידע כזה?"
ענה לו דמדין:
"למי ששומע את הנגינה
שלי החיים נעשים קלים
יותר, הלב שלו דופק בשמחה רבה
יותר."

"במשק אין כל תועלת מהנגינה שלך"
אמר אבא "לך ולמד מקצוע יעיל!"
דמדין שוב עזב את היורטה בה נולד.
הוא הלך והלך עד שהגיע לים. התיישב
על אבן על החוף והתחיל לנגן. לא ידוע

דמדין המנגן על הור

מונגוליה

בן היה לרועה אחד ודמדין היה שמו.
כשדמדין גדל אמר לו אבא:
"אינך יודע לעשות מלאכה כלשהי. לך
מהיורטה שלי, תלמד אצל האנשים איך
צריך לחיות ולהתקיים."
הלך דמדין מהיורטה של אבא, נעלם
לשלוש שנים ובשנה רביעית חזר.
שאל אותו אבא:
"מה למדת? ספר."
"למדתי לנגן על הור (כינור בעל שני
מיתרים)" ענה דמדין.
אבא כעס:

יפהפייה כזו על פני האדמה. ובת חאן
הים הוציאה לו יד ואומרת:
"בוא מהר. אבא שלי מחכה, הוא יכעס
אם נשתהה הרבה זמן."
דמדיון תפס את ידה של הנערה.
"נלך! אני מאמין שלא תעשי לי דבר רע!"
הנערה אמרה לו לעצום עיניים והובילה
אותו אחריה לים. אחרי זמן קצר אמרה
לו שוב:
"פתח את העיניים!"
דמדיון פתח את עיניו וראה לפניו ארמון
זכוכית צבעונית. במרכז הארמון ישב
חאן הים על שטיח ירוק.
הנערה הובילה את דמדיון אל אבא שלה
וחאן הים אמר:

כמה זמן ניגן, אך פתאום ראה: מהים
יוצאת בחורה צעירה בבגד לבן. היא
ניגשה לדמדיון ואמרה:

"אני בת חאן הים. אבא שלי שלח אותי
אליך. הוא אוהב מאוד את נגינתך. בוא
אתי."
דמדיון הסתכל על הנערה ולא יכול היה
להוריד עיניים ממנה. הוא עוד לא פגש

"מאוד אהבתי את הנגינה שלך. נגן לי עוד."

דמדין ניגן על ההור וכולם סביב השתתקו והקשיבו.

הוא ניגן יום, ניגן יומיים וביום השלישי הניח את ההור לרגליו.

"מוסיקה כזו אפשר לשמוע אפילו מאה שנה!" קרא חאן הים "תנגן לי כך לעולם. אתן לך תמורת זאת ארמון חדש וערמת אבני חן יקרות."

"לא, חאן. תשחרר אותי!" ביקש דמדין "אין לי צורך בארמון ולא נחוצים לי אבני חן. אני רוצה לחיות על פני האדמה שעליה נולדתי. אני רוצה שבני האדם ייהנו מהנגינה שלי."

"לא אשחרר אתך!" קרא חאן הים "אני רוצה בעצמי לשמוע את נגינתך!"
דמדין חיבק את ההור שלו ואמר:
"ממילא אברח אל האדמה!"
החאן צחק:

"ומי יראה לך את הדרך לפני האדמה?
אף אחד! תשכח את האדמה. תחיה כאן ועד מותך ותענג אותי בנגינתך!"
בלילה דמדין נשאר לבדו. ישב וניגן שירים עצובים. אך פתאום שמע קול נשי:
"אל תתעצב. אעזור לך."
הוא ראה שבת חאן הים עומדת לפניו.
"תעצום את עיניך ותחזיק את ידי. אוביל אתך חזרה לאדמה."
דמדין עצם את עיניו והלך אחרי בת

החאן. הלך, הלך ולא הרגיש כשיצאה
מקרקעית הים אך היבשה.
"תחיה על האדמה שלך" אמרה בת חאן
הים ופתאום התחילה לבכות.
"מדוע את בוכה?" שאל אותה דמדין.
"קשה לי להיפרד" אומרת לו בת החאן
"הייתי רוצה לשמוע את נגינתך את כל
החיים שלי."
"אז תישארי על האדמה" אמר דמדין
"נחיה באותה היורטה, תהי לי לאישה
האהובה."
הם הלכו ביחד בערבה וראו יורטות
רבות. על יד הבאר מצאו יורטה ריקה.
דמדין התיישב עם אשתו באותה היורטה
והתחיל לנהל משק.

דמדין היה לאורח רצוי בכל מקום. אם
למי קרה אסון, בא דמדין ליורטה שלו,
מתחיל לנגן על ההור והצער פוחת. אם
למישהו קשה על הלב, מהנגינה של
דמדין הוא מתחיל להתעודד.
עבר זמן ולערבה הגיע חאן עם אלף
חיילים שלו. הוא יצא לציד בערבה וצד
שני שלוים. ואז קרא לקצין הראשי שלו
ואמר לו:
"סע ליורטה הקרובה וצלה את השלוים.
הקצין נסע ישר אל היורטה שליד הבאר.
ביורטה דלק התנור. הקצין שם את
השלוים באש, הביט סביב וראה את
אשתו של דמדין. היא הייתה כל כך יפה
שהוא לא יכול היה להוריד את עיניו

ממנה. הרבה זמן הביט הקצין על
האישה ושכח לגמרי מהשלווים.
וכשהתעשת, מהשלווים נשאר רק עפר.
הקצין נבהל:
"מה אעשה עכשיו. החאן יוריד לי את
ראשיו!"
"אל תפחד" אמרה אשתו של דמדדן "יש
לי כאן שני שלווים. תכף אצלה לך אותם
ותוכל להביא לחאן."
והיא עשתה כפי שהבטיחה. צלה את
השלווים ונתנה לקצין שהביא אותם
לחאן. החאן התחיל לאכול את השלו ולא
יכול היה לאכול את כולו. הוא קרא אליו
אלף חיילים, כיבד אותם וגם אלף
החיילים לא יכלו לגמור לאכול את שני

השלווים.
החאן הבין שהשלווים הם לא פשוטים
אלא מוקסמים. הוא קרא את הקצין:
"אמור את האמת – מה קרה לשלווים?"
הקצין נבהל וסיפר איך הוא ראה את
היפהפייה ביורטה ליד הבאר, ואיך היא
צלה לו את שני השלווים.
והחאן ציווה לו:
"לך ליורטה הזו ותביא הנה את בעלה
של אותה היפהפייה"
לאשת דמדדן נודע שהחאן שולח את
הקצין אל בעלה ואמרה לדמדדן:
החאן יצווה שתמסור לו אותי לאישה.
אמור לו שתסכים אם הוא ימצא אתך
פעמיים ביורטה שלנו. ואם לא ימצא,

שייתן לך אלף סוסים במתנה."
דמדין נסע לחאן וזה שואל אותו:
"מי זו היפהפייה שחיה ביורטה שלך?"
"האישה שלי" עונה דמדין.
"שתבוא לחיות ביורטה שלי!"
"טוב" עונה דמדין "אבל קודם תמצא
אותי פעמיים ביורטה שלי. תמצא –
שיהיה כפי שאמרת. ואם לא תמצא,
תיתן לי אלף סוסים במתנה."
איזו חוכמה זו למצוא בן אדם ביורטה?
גם עיוור ימצא. והחאן הסכים ושלח את
דמדין להסתתר ביורטה שלו.
חזר דמדין הביתה ואומר לאשתו:
"עוד מעט יבוא החאן ויחפש אותי
ביורטה. איך עלי להסתתר?"

האישה נפנפה ביד, אמרה לחש קסם
ודמדין הפך למכתש עץ. היא שפכה
פנימה גרעינים והתחילה לכתוש אותם.
החאן ניכנס ליורטה והתחיל לחפש את
דמדין. חיפש, חיפש ולא מצא. הוא יצא
מהיורטה וקרא:
"לא מצאתי אתך, אבל עכשיו אתה
תחפש אותי. אם לא תמצא – ניצחתי!"
האישה הפכה את דמדין חזרה לאדם
ואמרה:
"גם הוא מכיר לחשי קסם ויכול להפוך
את עצמו לכל דבר שירצה."
דמדין יצא מהיורטה והתחיל לחפש את
החאן, ולא מצא אותו. אך פתאום ראה
שליד הבאר צמח עץ צעיר חדש. הוא

מיד ניחש איזה עץ זה, ניגש אליו וקרא:
"הנה עץ מתאים. אחטוב אותו ואעשה
ממנו ידית למגלב."
הוא הוציא סכין מהחגורה אבל העץ
התחיל פתאום לצעוק:
"אל תחתוך אותי! אני החאן!"
והפך חזרה לחאן.
"מצאתי אתך. עכשיו תן לי אלף סוסים!"
אמר לו דמדין.
אך החאן לא הסכים.
"תסתתר בשנית ואמצא אתך!"
דמדין ניכנס ליורטה והאישה הפכה אותו
לזבוב. הזבוב התיישב על כובעו של
החאן וישב שם בשקט. החאן חיפש בכל
היורטה ולא מצא את דמדין.

פעה התיש:
"עזוב אותי! אני החאן!"
והפך לחאן.
"מצאתי אתך" אמר דמדין "תן לי עכשיו
אלף סוסים.
והחאן עדיין לא מסכים:
"קודם נעשה תחרות בין הסוסים שלנו.
הסוס שירוץ דרך של שלושה ימים תוך
שלוש שעות, זה ינצח."
דמדין חזר הביתה עצוב ושואל את
האישה:
"מה נעשה עכשיו? לחאן אלפי סוסים,
מהירים כמו רוח. ולי אין אפילו סייח."
והיא עונה לו:
"אל תמות טרם המיתה, אל תתאבל

ואז יצא מהיורטה וקרא שוב:
"לא מצאתי אתך! אבל עכשיו חפש אתה
אותי! אם לא תמצא – סימן שניצחתי!"
והאישה אמרה שוב לדמדין:
"לקראת הערב יבואו לאגם עדר כבשים
לבנים ואתם תיש אחד שחור. החאן הוא
התיש."
דמדין הלך לאגם, ישב שם וחיכה.
פתאום שמע – הכבשים פועות, מגיעות
לשתות מים. הסתכל וראה תיש שחור
בראש העדר.
הוא תפס את התיש בקרניים וצעק:
"כבר הרבה זמן אני מחפש עור של עזים
כדי לעשות נעליים חדשות. עכשיו אשחט
את התיש הזה."

אמר דמדין לאשתו בעצב:
"הסייח הזה לא ידע לדהור. איך הוא יוכל
להתמודד עם הסוסים של החאן."
והיא עונה לו שוב:
"אל תמות טרם המיתה, אל תתאבל
טרם האסון. בוא לים. תרכב מחר בבוקר
על הסייח אל האגם וחכה שם לחאן."
בבוקר חיכה דמדין לחאן ליד האגם.
החאן הגיע על סוס שחור, מחומם, מניע
את רגליו בלי הרף. הצהלה שלו משכיבה
עשבים בערבה.
החאן ראה את הסייח בעל שמונה
רגליים, שעליו ישב דמדין, והתחיל
לצחוק. אלף החיילים של החאן גם הם
לעגו:

טרם האסון. בוא לים."
הם באו לחוף הים ושם דמדין התחיל
לנגן בהור. גל גדול התרומם בים ומעל
פני המים הופיע ראשו של חאן הים.
והבת אומרת לו:
"אבא, תן לנו במתנה סייח מהיר."
"אתן לכם" ענה חאן הים "אבל הבעל
שלך מוכרח לנגן לי עד שקיעת השמש."
כל היום, עד השקיעה, ניגן דמדין על חוף
הים. וכשהשמיים האדימו מהשמש
השוקעת בים, יצא מקרקעית הים סייח
קטן, בעל שמונה רגליים. דמדין שם עליו
מושכות והוביל ליורטה. והסייח הולך רק
בקושי. יש לו יותר מדי רגליים והן
מפריעות זו לזו.

"מוטב לרכב על פרה מאשר על העכביש
הזה!"
החאן הפסיק לצחוק ואמר:

"רכב אתה ראשון. רק זוז הצדה כאשר
אעקוף אתך."
"רכב אתה קדימה" ענה לו דמדין "ואני
ארכב אחריך!"
החאן הצליף בסוס שלו ודהר.
דמדין חיכה שהחאן יעלם מעיניו ואז

משך את המושכות של הסייח. והסייח
התרומם באוויר מהר יותר מברק, ודהר
כמו גרגיר חול ברוח סערה. דמדין רכב
עליו עד סוף הערבה וחזרה לאגם, אבל
את החאן עוד לא ראה. הוא חזר רק
לקראת הצהריים.
"תיתן לי עכשיו אלף סוסים?" שאל אותו
דמדין. "אם תצליח לגרום שהמים באגם
הזה ירתחו, אתן לך אותם" ענה החאן
"ואם לא תצליח, לא תראה יותר את
אשתך."
דמדין חזר ליורטה וסיפר הכל לאשתו.
"נלך לים" אומרת האישה.
הם באו שוב לחוף הים. דמדין ניגן על
הור, המים ליד החוף התרוממו ושוב

הופיע ראשו של חאן הים.

אומרת הבת לחאן הים:

"אתה שולט על המים בכל מקום. תצווה

לאגם לרתוח מחר בבוקר. אבל תעשה

זאת כך שהמים הרותחים לא יפגעו

בבעל שלי."

אומר לה חאן הים:

"אי אפשר לסרב דבר למי שמנגן כך על

ההור. הנה לכם שני אבנים קטנות:

שחורה ולבנה. אם תזרוק את האבן

הלבנה למים, הם יתחילו לרתוח. ואת

האבן השחורה תשים בלחי, בתוך הפה.

שום מים רותחים לא יפגעו בכך."

דמדדן הלך אל האגם. החאן כבר חיכה לו

שם יחד עם אלף חיילים על סוסים

שחורים כמו עורבים.

"אז מה?" שאל החאן "תוכל לגרום למי

האגם לרתוח?"

דמדדן זרק את האבן הלבנה למי האגם

והמים מיד הרעישו, רתחו.

החאן ראה כי הוא שוב מפסיד ואמר:

אם תשחה באגם לצד השני, אתן לך

אלף סוסים.

דמדדן שם את האבן הקטנה, השחורה,

לתוך הפה, תחת הלחי, וקפץ למים. הוא

שחה במים הרותחים עד לגדה השניה

וחזרה ולא נכווה. חיילי החאן השתוממו

מאוד ודמדדן אומר לחאן:

"עברתי את האגם הלוך וחזור. עכשיו

תנסה אתה לעבור אותו לפחות פעם

מאז חי עם אשתו בלי צרות וכל יום
המתיק את אוזני השכנים בנגינתו על
הור.

אחת, לגדה שממול."
והחאן חשב: "הוא בסך הכל קבצן שמנגן
בהור, ואני חאן. איך יתכן שלא אוכל
לעשות את מה שהוא עושה? והאם
החיילים שלי חלשים מהקבצן הזה?"
הוא ציווה לכל החיילים שלו לרדת
מהסוסים ויחד אם החיילים שלו קפץ
לתוך האגם הרותח. אך הם לא הספיקו
לשחות אפילו עשרה צעדים כשכולם נכוו
ונפלו לקרקעית האגם.
דמדין נשאר לבדו על החוף. הוא ספר
את הסוסים של חיילי החאן שנשארו.
והיו שם אלף סוסים בדיוק.
דמדין עלה על הסוס השחור של החאן
ודהר אל היורטה שלו.